

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทัศนคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และเจตนาเชิงพฤติกรรมในชนิดของการให้มบุตรของหญิงมีครรภ์
2. เพื่อศึกษาการใช้ทัศนคติและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในชนิดของการให้มบุตรทำนาย เจตนา เชิงพฤติกรรมในชนิดของการให้มบุตรของหญิงมีครรภ์
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตนา เชิงพฤติกรรมในชนิดของการให้มบุตรของหญิงมีครรภ์ กับพฤติกรรมการให้มบุตรของมารดาภายหลังคลอด
4. เพื่อศึกษาความ เชื่อที่มีต่อผลของการกระทำ การประเมินผลกรรม ความเชื่อ เกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง และแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในพฤติกรรมการให้มบุตรของหญิงมีครรภ์ครั้งแรกและครรภ์หลัง และหญิงมีครรภ์ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน

สมมติฐานในการวิจัย

1. ทัศนคติต่อชนิดของการให้มบุตร มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับผลรวมทั้งหมดของผลคูณของความ เชื่อ เกี่ยวกับผลของการกระทำ และการประเมินผลกรรมนั้น
2. การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในชนิดของการให้มบุตร มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับผลรวมทั้งหมดของผลคูณของความ เชื่อ เกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง และแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงนั้น
3. ทัศนคติที่มีต่อชนิดของการให้มบุตร ร่วมกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในชนิดของการให้มบุตรสามารถทำนาย เจตนา เชิงพฤติกรรมในชนิดของการให้มบุตรได้อย่างมีนัยสำคัญ
4. เจตนาในชนิดของการให้มบุตรสามารถทำนายพฤติกรรมการให้มบุตรได้อย่างมีนัยสำคัญ

5. ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ การประเมินผลกรรม ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง และแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง มีความแตกต่างกันตามตัวแปรประสพการณ์ในการให้มอบตัวอย่างมีนัยสำคัญ

6. ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ การประเมินผลกรรม ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง และแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง มีความแตกต่างกันตามตัวแปรการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง เป็นหญิงมีครรภ์ที่มาใช้บริการฝากครรภ์ ณ หน่วยฝากครรภ์ ดิกรผู้้วยนอก โรงพยาบาลศิริราช ที่มีอายุครรภ์มากกว่า 36 สัปดาห์ขึ้นไป หรืออยู่ในระยะเดือนสุดท้ายก่อนคลอด สามารถอ่านหนังสือได้ และมีที่อยู่ที่แน่นอนสามารถติดต่อได้ จำนวน 302 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ "แบบสอบถามทัศนคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เจตนาเชิงพฤติกรรม และพฤติกรรมการให้มอบบุตร" ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวทฤษฎีการกระทำ ด้วยเหตุผลของไอเซนและฟิชไบน์ (Ajzen and Fishbein, 1980) โดยมีขั้นตอนดังนี้
  - 1) สํารวจความเชื่อเกี่ยวกับผลกรรมของการให้มอบมารดาและนมขวด และสำรวจกลุ่มอ้างอิงในการให้มอบมารดา และนมขวด กับหญิงมีครรภ์ที่มีลักษณะใกล้เคียงกลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน
  - 2) สร้างแบบสอบถามฉบับทดลองใช้ นำไปให้หญิงมีครรภ์ที่มีลักษณะใกล้เคียงกลุ่มตัวอย่างตอบจำนวน 42 คน
  - 3) ปรับปรุงแบบสอบถามฉบับทดลองใช้ให้สมบูรณ์ นำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
  - 1) ขึ้นเตรียมการ นำจดหมายจากหัวหน้าภาควิชาจิตวิทยา ไปติดต่อกับผู้อำนวยการโรงพยาบาลศิริราช เพื่อขออนุญาตทำการศึกษาวิจัยในกลุ่มตัวอย่าง

2) ขั้นตอนดำเนินการ

1. เก็บรวบรวมข้อมูลช่วงแรก โดยเก็บรวบรวมข้อมูลความเชื่อ ทัศนคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เจตนาเชิงพฤติกรรมในชนิดของการให้นมบุตร ในกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นหญิงมีครรภ์จำนวน 302 คน

2. เก็บรวบรวมข้อมูลช่วงหลัง โดยเก็บรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมกรรมการให้นมบุตรของมารดาในกลุ่มตัวอย่างเดิมในระยะ 1 เดือนแรกเกิดซึ่งติดตามได้จำนวน 195 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSSX โดยวิเคราะห์ค่าต่าง ๆ ดังนี้

1. คำนวณหาคะแนนทัศนคติต่อชนิดของการให้นมบุตรทั้งทางตรงและทางอ้อม การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในชนิดของการให้นมบุตรทั้งทางตรงและทางอ้อม และเจตนาเชิงพฤติกรรมในชนิดของการให้นมบุตร ตามวิธีการวัดของพิทไบบิ้นและไอเซน (1980)

2. คำนวณหาค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างคะแนนทัศนคติทางตรงและทางอ้อม กับคะแนนการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงและทางอ้อม

3. คำนวณหาค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ ระหว่างตัวแปรทำนายคือ ทัศนคติต่อชนิดในการให้นมบุตร (A_B) และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในชนิดของการให้นมบุตร (SN) กับตัวแปรเกณฑ์คือ เจตนาเชิงพฤติกรรมในชนิดของการให้นมบุตร (I)

4. คำนวณหาค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างเจตนาในชนิดของการให้นมบุตร และพฤติกรรมกรรมการให้นมบุตร

5. คำนวณหาค่าความแตกต่างของมัชฌิม เลขคณิตของความเชื่อ เกี่ยวกับผลของการกระทำ การประเมินผลกรรม ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง และแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ระหว่างกลุ่มที่เคยและไม่เคยมีประสบการณ์ในการให้นมบุตร และระหว่างกลุ่มที่มีระดับการศึกษา เท่ากับหรือต่ำกว่าประถมศึกษาตอนปลาย กับกลุ่มที่มีระดับการศึกษา เท่ากับหรือสูงกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น

ผลการวิจัย

1. ทศนคติต่อชนิดของการให้นมบุตร มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 กับผลรวมทั้งหมดของผลคูณของความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ และการประเมินผลกรรมนั้น
2. การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในชนิดของการให้นมบุตร มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 กับผลรวมทั้งหมดของผลคูณของความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง และแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงนั้น
3. ทศนคติต่อชนิดของการให้นมบุตร ร่วมกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในชนิดของการให้นมบุตรสามารถทำนาย เจตนา เชิงพฤติกรรมในชนิดของการให้นมบุตรได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
4. เจตนาในชนิดของการให้นมบุตรสามารถทำนายพฤติกรรมการให้นมบุตรได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. มีขนิม เลขคณิตของความเชื่อ เกี่ยวกับผลของการกระทำ การประเมินผลกรรม ความเชื่อ เกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง และแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ในกลุ่มที่เคยและไม่เคยมีประสบการณ์ในการให้นมบุตร ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากในความหนักแน่นของความเชื่อในการให้นมบุตร ในระยะ 1 เดือนแรก เกิดต่อผลกรรมการสิ้นเปลืองเงิน มารดาสามารถทำงานอื่น ๆ ได้ บุตรขาดความอบอุ่น และใช้เวลามากในการเตรียมนมให้บุตรดื่ม
6. มีขนิม เลขคณิตของความเชื่อ เกี่ยวกับผลของการกระทำ การประเมินผลกรรม ความเชื่อ เกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง และแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ในกลุ่มที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน กลุ่มที่มีการศึกษาสูงกว่า เชื่อว่าการให้นมบุตรจะทำให้บุตรมีอาการท้องอืด ท้องผูก ร้องกวนบ่อย เกิดการติดเชื้ และใช้เวลามากในการเตรียมนมให้บุตรดื่ม เป็นไปได้น้อยกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาดำกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนการประเมินผลกรรมทั้งสองกลุ่มนี้จะมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในผลกรรมที่เป็นนามธรรม เสีย เป็นส่วนใหญ่ และกลุ่มที่มีการศึกษาสูงกว่ามีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการให้นมมารดาสูงกว่ากลุ่มที่มีระดับการศึกษาดำกว่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทุก ๆ กลุ่มอ้างอิง ส่วนตัวแปรอื่น ๆ นอกนั้นไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

ข้อเสนอแนะ

1. เจตนาเชิงพฤติกรรมในชนิดของการให้นมบุตร ได้รับอิทธิพลจากทัศนคติต่อการให้นมบุตรมากกว่าการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ดังนั้นในการส่งเสริมการให้นมมารดาจึงควรมุ่งที่ตัวมารดาเป็นเป้าหมายแรก
2. เจตนาเชิงพฤติกรรม กับพฤติกรรมการให้นมบุตรมีความสัมพันธ์กันต่ำ และจากผลการวิจัยพบว่าคนส่วนใหญ่มีเจตนาจะให้นมมารดามากกว่านมขวด แต่ไม่สามารถจะมีพฤติกรรมการให้นมมารดาเพียงอย่างเดียวได้ ฉะนั้นจึงควรหาวิธีที่จะทำให้พฤติกรรมสอดคล้องกับเจตนา โดยพยายามลดอุปสรรคในการให้นมมารดาลงให้ได้มากที่สุด ซึ่งได้แก่
  - 2.1 ในระยะฝากครรภ์หญิงมีครรภ์ทุกคนควรได้รับการตรวจเต้านมจากสูติแพทย์ เพื่อว่าในกรณีที่หัวนมบอด หรือมีนม จะได้รับคำแนะนำในการเตรียมเต้านมให้พร้อมสำหรับให้นมบุตร
  - 2.2 ให้คำแนะนำในการรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ตั้งแต่ในระยะตั้งครรภ์จนกระทั่งหลังคลอด เพื่อจะได้นำไปเสริมสร้างน้ำนมให้พอเพียงในการเลี้ยงดูบุตร
  - 2.3 ในกลุ่มที่มีการศึกษาดังแต่มีระดับศึกษาดอนต้นขึ้นไป เป็นกลุ่มที่ไม่สามารถมีพฤติกรรมการให้นมมารดาตามความปรารถนาได้มากที่สุด ซึ่งส่วนใหญ่ต้องออกไปทำงานนอกบ้าน ดังนั้นรัฐพึงสนับสนุนให้สถานที่ทำงาน และโรงงาน ได้จัดสวัสดิการและส่งเสริมการเลี้ยงดูด้วยนมมารดา เช่นจัดสถานเลี้ยงเด็กไว้ในบริเวณที่ทำงาน
3. ควรทำการเก็บรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมให้นมบุตรในระยะ 3 เดือน และ 6 เดือนแรก เกิดด้วย เพื่อหาความสัมพันธ์กับเจตนาในการให้นมบุตรว่ามีการเปลี่ยนแปลงไปมากน้อยเพียงใด และทราบระยะเวลาหย่านมของเด็กด้วย
4. จากผลการวิจัยกลุ่มที่มีระดับการศึกษาสูงกว่า มองเห็นความเชื่อเกี่ยวกับผลกระทบและการประเมินผลกระทบในการให้นมมารดา ในด้านนามธรรมชัดเจนกว่าในกลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า ดังนั้นในการเปลี่ยนทัศนคติในการให้นมมารดาจึงควรคำนึงถึงข้อนี้ด้วย
5. ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง และแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการให้นมมารดามีค่าเฉลี่ยสูงในทุกกลุ่มอ้างอิง ซึ่งได้แก่ สามีย พ่อแม่ ญาติพี่น้อง หมอ พยาบาล เพื่อนบ้าน เพื่อนร่วมงาน ซึ่งกลุ่มเหล่านี้จะมีส่วนสำคัญในการสนับสนุนการให้นมมารดา

๖. ควรนำทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลไปใช้ศึกษาพฤติกรรมการณ์ให้มนุตรในกลุ่ม
หญิงมีครรภ์ที่ฝากครรภ์ ณ โรงพยาบาลเอกชนด้วย เพื่อจะได้เปรียบเทียบความแตกต่างของ
ความเชื่อ ทัศนคติ การคลอดตามกลุ่มอ้างอิง เจตนาเชิงพฤติกรรม และพฤติกรรมการณ์ให้มนุตร
กับกลุ่มหญิงมีครรภ์ที่มาฝากครรภ์ ณ โรงพยาบาลศิริราช

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย